

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS¹

AZ ÖNKORMÁNYZAT TERÜLETÉN A TÉRFELVEŐ-RENDSZER MŰKÖDTETÉSÉBEN VALÓ POLGÁROSI
KÖZREMŰKÖDÉSHEZ

I.

A POLGÁROSI TÖRVÉNY ELŐÍRÁSAI

A POLGÁROSI TÖRVÉNYRŐL ÉS A POLGÁROSI TEVÉKENYSÉG SZABÁLYAIRÓL SZÓLÓ, 2011. évi CLXV. törvény 22. § a következőket tartalmazza a polgárorség megfigyelési lehetőségeivel kapcsolatban:

- „(1) A POLGÁROSI – AZ EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSBA RÖGZÍTETTEK ALAPJÁN, A SZAKMAI FELKÉSZÍTÉST KÖVETŐEN – az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv vagy a települési önkormányzat (a továbbiakban: üzemeltető) által közterületen közbiztonsági, valamint bűnmegelőzési és bűnüldözési célból, bárki számára nyilvánvalóan észlelhető módon elhelyezett képfelvevő eszközök által *rögzített képek megfigyelésében közreműködhet.*
- (2) Az (1) bekezdés szerinti *közreműködés kizárólag a képfelvevő által továbbított képek megfigyelését jelenti.*
- (3) A POLGÁROSI az (1) bekezdés szerinti közreműködés során észlelt *szabálysértésről vagy bűncselekményről haladéktalanul köteles tájékoztatni a hatóságot.*
- (4) A POLGÁROSI a képfelvevő eszközök kezelése során *köteles betartani* azokat az üzemeltető által kialakított szervezési, technikai és egyéb adatbiztonsági intézkedéseket, amelyek az érintett személy személyes adatait, így különösen magántitkait és magánéletének körülményeit *illetéktelen személy tudomására jutásától óvja meg.*
- (5) A rögzített képfelvételt a POLGÁROSI *köteles* a Rendőrségről szóló törvényben és a közterület-felügyeletről szóló törvényben foglalt felhasználási célból a büntető vagy szabálysértési *eljárásra jogosult szerv részére továbbítani.*
A továbbítás során meg kell jelölni a képfelvétel keletkezése helyét, napját és pontos idejét, valamint *a kezelő polgárósi nevét és azonosítószámát.*
- (6) A POLGÁROSI a képfelvevő eszköz kezelése során az (5) bekezdésben meghatározott feladat ellátása céljából a képfelvételen szereplő személyre vagy járműre vonatkozóan tudomására jutott *adatokat, információkat az eredeti céltól eltérően nem használhatja fel,* a személy- és lakcím, valamint a közúti közlekedési nyilvántartásban tárolt *adatok lekérdezésére nem jogosult.*
- (7) A polgárósi e feladatkörébe tartozó, a szabálysértési és a közigazgatási hatósági eljárásokkal összefüggő személyes adatok kezelésére külön törvények rendelkezései az irányadók.”

¹ A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság állásfoglalása és a vonatkozó jogszabályok alapján

A térfigyelő rendszerek működtetéséhez a Pótv. idézett szabályai szerint a POLGÁRÓRNEK

1. azonosító számmal, tehát érvényes polgárőr igazolvánnyal kell rendelkeznie,
2. a feladat ellátására előzetes felkészítő oktatáson kell részt vennie.
3. A feladat végzésében csak a polgárőr egyesület és az üzemeltető (önkormányzat, rendőrség, közterület-felügyelet) között megkötött együttműködési megállapodás alapján vehet részt,
4. kizárólag a kamera által továbbított képek megfigyelésében működhet közre,
5. a korábbi felvételeket nem nézheti vissza,
6. az észlelt, aktuális jogsértésekre, gyanús, rendkívüli esetekre (pl. segítségnyújtás, mentés stb.) köteles azonnal reagálni,
7. a rendszernek NEM lehet üzemeltetője.

II.

A TÉRFIGYELŐRENDSZEREK ÜZEMELTETŐI ÉS A RÁJUK VONATKOZÓ SZABÁLYOK

A hatályos szabályozás szerint közterületi térfigyelő rendszert a rendőrség és a közterület-felügyelet, illetve az önkormányzat üzemeltethet:

1. A rendőrséget a **Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 42. és a 42/A. §-a** hatalmazza fel arra, hogy *közterületen, ahol az közbiztonsági, bűnmegelőzési, illetve bűnüldözési célból igazolhatóan szükséges, bárki számára nyilvánvalóan észlelhető módon képfelvevőt helyezhet el és felvételt készíthet.*

Az elhelyezésre kerülő képfelvevő szükségességéről, a képfelvevővel megfigyelt közterület kijelöléséről a Rendőrség előterjesztésére az illetékes települési önkormányzat dönt.

A képfelvevő elhelyezési és üzemeltetési költségeinek biztosítására az önkormányzat és az illetékes rendőrkapitányság megállapodást köthet.

A Rendőrség a képfelvevők elhelyezésére, a megfigyelt területre vonatkozó adatokat a központi szerv honlapján közzéteszi.

A képfelvevő által megfigyelt területre belépő személyek tájékoztatását elősegítő módon figyelemfelhívó jelzést, ismertetést kell elhelyezni a képfelvevők elhelyezéséről, az adatkezelés tényéről.

A törvény rögzíti a FELHASZNÁLÁSRA VONATKOZÓ SZABÁLYOKAT is:

A FELVÉTEL, illetőleg AZ ABBAN SZEREPLŐ SZEMÉLYES ADAT csak a rögzítés helyszínén elkövetett bűncselekmény, szabálysértés vagy a közlekedés szabályainak megsértése miatt indult büntető-, szabálysértési vagy más hatósági eljárás során, körözött személy vagy tárgy azonosítása vagy a rendőri intézkedés jogszerűségének közigazgatási eljárásban történő vizsgálata céljából, illetve az érintett személy jogainak gyakorlása érdekében HASZNÁLHATÓ FEL.

Ami a rögzített felvételek tárolási idejét illeti, a törvény a következőképpen rendelkezik:

Ha az előző bekezdésben megjelölt eljárás lefolytatásához vagy az ott meghatározott egyéb célból nincs szükség rá, **A FELVÉTELT A RÖGZÍTÉST KÖVETŐ ÖT MUNKANAP ELTELTÉVEL TÖRÖLNI KELL.**

A szabálysértési vagy büntetőeljárás megindításához és lefolytatásához szükséges adatok és információk biztosítása céljából **az adatkezelő rendőri szerv a határidőt legfeljebb harminc napig meghosszabbíthatja.**

2. A **Közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény** (a továbbiakban: Ktftv.) rendelkezései 2009. szeptember 1-je óta a közterület-felügyeletet is feljogosítják arra, hogy közterületen, közbiztonsági, illetve bűnmegelőzési célból, bárki számára nyilvánvalóan észlelhető módon **képfeltevőt helyezzen el, és felvételt készíthessen.**

A képfeltevő elhelyezéséről, valamint a képfeltevővel megfigyelt közterület kijelöléséről a felügyelet előterjesztésére a képviselő-testület dönt.

A kamerák felszereléséhez engedélyre tehát nincs szükség, ugyanakkor egy **szakmai előterjesztés és annak képviselő-testületi jóváhagyása a jogszerű üzemeltetés előfeltétele.** Ebben az esetben az önkormányzatnak önállóan vagy társulásban közterület-felügyeletet kell létrehoznia, amely a felvételeknek törvényben kijelölt adatkezelője lesz.

Megfigyelés alá kizárólag olyan közterület vonható, amely a közterület-felügyelet előterjesztésében szerepel. A Ktftv. a tájékoztatással összefüggésben további kötelezettségeket ró az adatkezelőre. A felügyelet a képfeltevők elhelyezéséről és a képfeltevők által megfigyelt közterületről tájékoztatja a rendőrséget, valamint ezeket az adatokat a felügyeletet működtető önkormányzat polgármesteri hivatalának honlapján közzéteszi. Ezen túl a képfeltevő által megfigyelt területre belépő személyek tájékoztatását elősegítő módon figyelemfelhívó jelzést, ismertetést kell elhelyezni a képfeltevők elhelyezéséről, az adatkezelés tényéről (Ktftv. 7. § (4)-(5) bekezdés).

A felvétel „**a rögzítés helyszínén**

- a) *elkövetett bűncselekmény vagy szabálysértés miatt indult eljárásban,*
- b) *elkövetett jogsértés miatt indított közigazgatási hatósági eljárásban,*
- c) *végzett felügyelői intézkedés jogszerűségének megállapítására irányuló közigazgatási hatósági eljárásban, továbbá*
- d) *a felvételen szereplő személy által, jogainak gyakorlása érdekében indított eljárásban **használható fel.***” (Ktftv. 7. § 6. bekezdés)

A felügyelet a rögzített felvételt a rögzítést követő nyolc nap elteltével haladéktalanul törölni köteles, kivéve, ha a felügyelő kezdeményezésére az eljárásra jogosult szerv vagy hatóság eljárást indított, és erről a felügyelőt határidőn belül tájékoztatta. Ebben az esetben a felügyelő a rögzített felvételt az eljárásra jogosult szerv vagy hatóság részére történő továbbításáig kezelheti azzal, hogy az adatkezelés időtartama nem haladhatja meg a harminc napot.

A létrehozandó közterület-felügyeleti rendszert önkormányzati rendeletben kell szabályozni, mely rendeletnek tartalmaznia kell – többek között –, hogy a rendszer milyen célból jön létre, hogyan működik, milyen adatfajták kezelésére és milyen esetekben kerül sor, valamint azt, hogy a rögzített adatokat pontosan meddig lehet tárolni.

Az információs törvény 65-68. §-aiban foglaltak szerint mind a rendőrséget, mind az önkormányzatot mint adatkezelőket bejelentési kötelezettség is terheli, melynek értelmében a személyes adatokat kezelő adatkezelő köteles e tevékenysége megkezdése előtt a Hatóságnak nyilvántartásba vétel céljából bejelenteni a törvényben meghatározottakat.

Ha a rendszert a rendőrség üzemelteti, a rendőrség arra felhatalmazott beosztottja, amennyiben pedig az adatkezelő a közterület-felügyelet, a felügyelet tagja jogosult a rögzített felvételek megtekintésére.

Amennyiben a térfigyelő-rendszer üzemeltetése a fenti feltételeknek megfelel, úgy a kamerák telepítése a személyes adatok védelme szempontjából nem kifogásolható.

(Javaslat: a térfigyelő-rendszer működésének körülményeiről és feltételeiről az üzemeltetők készítsenek adatkezelési szabályzatot, amelyet tegyenek elérhetővé a település honlapján.)

III.

A TÉRFIGYELŐ RENDSZEREK ÜZEMELTETÉSE során az ún. információs törvény előírásait is figyelembe kell venni:

Az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.)

3. § 2. pontja szerint **személyes adat**: az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés.

A 3. § 10. pontja szerint **adatkezelés**: az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatokon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így adatkezelésnek számít a fénykép-, hang-, vagy képfelvétel készítése is.

Az Infotv. 5. §-a alapján **személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy azt törvény közérdeken alapuló célból elrendeli.**

A FENTIEK ALAPJÁN VALAKINEK A KÉPMÁSA, ILLETVE A RÓLA KÉSZÍTETT FELVÉTEL SZEMÉLYES ADATNAK, EZEK KÉSZÍTÉSE, RÖGZÍTÉSE, VALAMINT TÁROLÁSA PEDIG ADATKEZELÉSNEK MINŐSÜL.

A KÖZTERÜLETI TÉRFIYELŐ RENDSZEREK MŰKÖDTETÉSE SORÁN IRÁNYADÓ ADATVÉDELMI ELŐÍRÁSOK ÉS AZ ADATVÉDELMET SZOLGÁLÓ ELJÁRÁSI SZABÁLYOK²:

- 1.** Amennyiben a megfigyelni szándékozott közterületre vonatkozó rendészeti és bűnügyi szakmai vélemény alapján közterületen képfelvevő elhelyezése közbiztonsági, bűnmegelőzési, valamint bűnüldözési célból igazolhatóan szükséges, a megfigyelt terület kijelölése érdekében az **adatkezelő** területi vagy helyi szerv vezetője előterjesztést tesz az illetékes önkormányzatnak.
- 2.** Az **adatkezelő** rendőri szerv kezdeményezi az illetékes önkormányzattal együttműködési megállapodás megkötését a képfelvevők működtetésével kapcsolatban felmerülő költségek viseléséről, valamint az adatbiztonsági követelményekről.
- 3.** A térfiyelő rendszer **kameráit** úgy kell elhelyezni, hogy a működésük a megfigyelt területen jelenlévő állampolgárok számára nyilvánvalóan **észlelhető legyen**. A kamerák észlelhetősége érdekében a működtető szerv a megfigyelt területen köteles – az állampolgárok számára jól látható módon – **figyelemfelhívó táblák** elhelyezéséről gondoskodni.
- 4.** A térfiyelő rendszer által közvetített **képek figyelemmel kíséréséről olyan módon kell gondoskodni, hogy az észlelt jogszabálysértések esetében szükséges rendőri intézkedések megfelelő időben kezdeményezhetők legyenek**.
- 5.** A térfiyelő rendszert működtető szerv vezetője **köteles intézkedni a képek figyelését, valamint megtekintését végző állomány FELADATAI ELLÁTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES OKTATÁSÁNAK megszervezésére, különös tekintettel az irányadó adatvédelmi és személyiségi jogi jogszabályokra**.
Az állomány feladatait, jogait és kötelezettségeit a munkaköri leírásban vagy a megbízási szerződésben kell rögzíteni.
- 6.** Az adatkezelő szerv vezetője a képfelvevők által megfigyelt területre vonatkozó adatokat a Rendőrség internetes honlapján történő közzététele érdekében köteles megküldeni a honlap tartalomszolgáltatói feladatait ellátó **ORFK Kommunikációs Szolgálatának**, amely gondoskodik az adatok megjelentetéséről.
- 7.** Az **adatkezelő szerv vezetőjének nevében és megbízásából eljáró személy gon-doskodik arról, hogy** a képfelvevő által készített képfelvétel, hangfelvétel, kép- és hangfelvétel (a továbbiakban: **felvétel**), valamint az abban szereplő személyes adat **csak** a rögzítés helyszínén elkövetett bűncselekmény, szabálysértés vagy a közlekedés szabályainak megsértése miatt indult büntető-, szabálysértési vagy más hatósági eljárás során, **körözött személy vagy tárgy azonosítása**, vagy a rendőri intézkedés jogszerűségének közigazgatási **hatósági eljárásban történő vizsgálata céljából**, valamint az érintett személy **jogainak gyakorlása érdekében** kerüljön felhasználásra. **Ha ezen eljárások lefolytatásához a felvételekre nincs szükség, a felvételeket a rögzítést követő ÖT MUNKANAP ELTELTÉVEL törölni kell.**

2 Rendőrség adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzata alapján

8. Ha szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetésére utaló adat vagy információ öt munkanapon belül merül fel, a szabálysértési vagy büntetőeljárás megindításához szükséges adatok és információk biztosítása céljából az adatkezelő szerv vezetője a rögzített **adatok kezelésének határidejét legfeljebb harminc napig meghosszabbítja**. Ha ezen időtartamon belül nem indul olyan szabálysértési vagy büntetőeljárás, amelyben a felvételek felhasználhatók, az adatokat haladéktalanul törölni kell.
9. Az adatkezelő szerv vezetőjének nevében és megbízásából eljáró személy gondoskodik arról, hogy határidőn belül a rögzített felvételtől – a külön jogszabályban meghatározott szabálysértési, bűnüldözési, igazságszolgáltatási, valamint nemzetbiztonsági feladatok ellátása céljából – nyomozó hatóság, szabálysértési hatóság, ügyészség, bíróság, a nemzetbiztonsági szolgálatok, nemzetközi jogsegély keretében külföldi hatóság a rögzített felvételt haladéktalanul megkapja.
10. **A térfigyelő rendszer központi kezelési helyiségébe csak az ott feladatot ellátó állomány, az ellenőrzésre jogosult személy, a rendszergazda, az adatkezelő szerv, valamint a feleltes szerv belső adatvédelmi felelőse, az érintett rendőri szervnél a térfigyelő rendszer működtetésének szabályait tartalmazó belső normában meghatározott személyek, valamint a NAIH munkatársai léphetnek be.** Ezen személyeken kívül más a térfigyelő rendszer központi kezelési helyiségébe csak a rendszert működtető rendőri szerv vezetőjének **előzetes engedélyével** léphet be, valamint tartózkodhat.
11. A térfigyelő rendszer karbantartását végző külső személy a térfigyelő rendszer központi kezelési helyiségébe **csak az ott tartózkodásra jogosult személy kíséretében** léphet be és végezheti tevékenységét.
12. A térfigyelő rendszer központi kezelési helyiségébe **belépő, ott feladatot ellátó személyekről naplót kell vezetni**. A naplóban rögzíteni kell a szolgálatot teljesítő személyek nevét – és amennyiben van – a rendfokozatát, a szolgálati idő kezdő és befejező időpontját, valamint a szolgálati idő alatt bekövetkezett eseményeket.
- A SZOLGÁLATI NAPLÓT olyan módon kell vezetni, hogy egyértelműen megállapítható legyen a térfigyelő rendszer központi kezelési helyiségébe belépő személyek köre, a felhasznált adathordozók nyilvántartási száma és a bekövetkezett eseményekre tekintettel kezdeményezett intézkedés.**

A rendszer működtetését meghatározó jogszabályok:

1. 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
2. 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól
3. 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről
4. 1999. évi LXIII. törvény a Közterület-felügyeletről
5. 2011. évi CLXV. törvény a Polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól